Sosiaali- ja terveydenhuollon ajoneuvoliikenteen päästöt ja niiden vähentäminen

HE 264/2022 Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista annetun lain muuttamisesta

Leena Setälä

Kestävän kehityksen johtaja

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Tavanomaiset liikennepäästölähteet sosiaali- ja terveydenhuollossa

- Kansalaisten asiointi terveyspalveluissa
- Työntekijöiden työmatkat (kotoa työhön ja kotiin)
- Työntekijöiden työtehtävissä tapahtuva matkustaminen
  - kotiin annettavat palvelut, asiantuntijapalvelut muissa toimipisteissä
  - organisaation tarjoamilla tai henkilökunnan omilla ajoneuvoilla
- Kuljetuspalvelut
  - potilaskuljetukset ensihoidossa, potilassiirrot, vammaispalvelujen kuljetukset
  - lääkkeet, tarvikkeet, kalusteet, näytteet, apuvälineet, ruoka, posti

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin matkustus- ja kuljetuspalvelujen päästöt v. 2020:

CO2-päästöt yhteensä 1152 tCO2, mikä vastaa 380 tavallisen henkilöauton tavanomaista vuosipäästöä (Motiva)

Ostetut kuljetuspalvelut (laboratoriopalvelut suurin käyttäjä)

703 tCO2

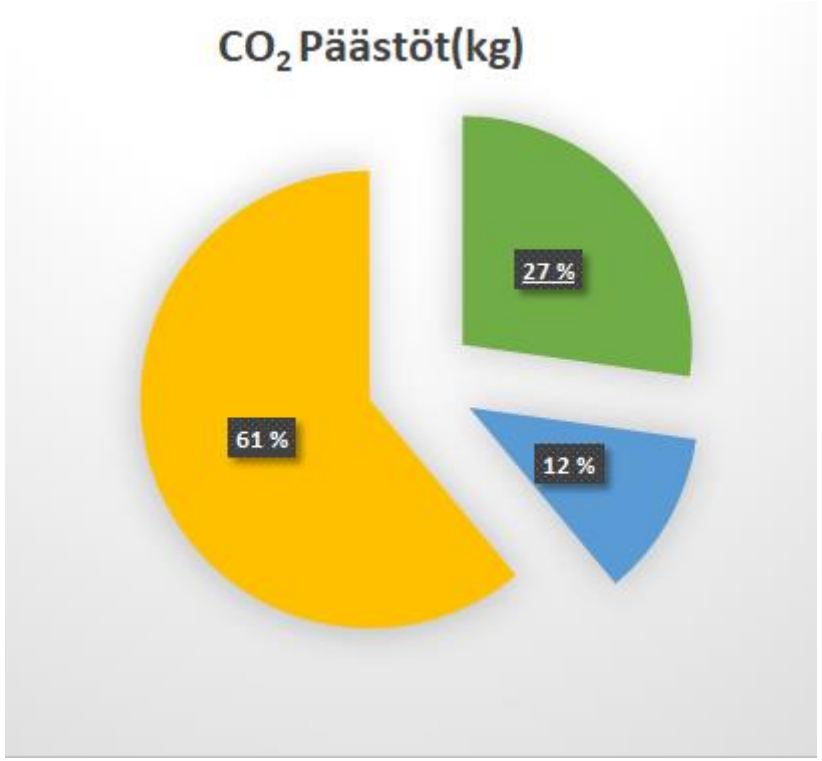

Sairaanhoitopiirin omien ajoneuvojen käyttö kuljetuksissa ja työtehtävissä (68 ajoneuvoa, ensihoito suurin käyttäjä)

314 tCO2

Työntekijöiden omien autojen käyttö työtehtävissä (psykiatria suurin käyttäjä)

983 000 km
135 tCO2

Case Turun kaupungin sähköautohankinta

- sähkökäyttöisten pienten henkilöautojen hankinta kotihoitoon v. 2021 (27 kpl)
- hankintahinta per auto oli noin 5 500 € kalliimpi kuin vastaava bensiinikäyttöinen auto
- akkukapasiteetti oli pienin markkinoilla saatavilla oleva (36,8 kWh), mikä on riittänyt kaupungin sisällä päivän ajan kuljettavaan ajoon.
- käyttökokemukset ovat olleet todella positiivisia.
- jokaisella autolla on oma latauspaikka yön yli latausta varten, ne ovat edullisia perustaa ja käyttää. Ajoneuvon tankkauskortilla voi ladata akkua myös latausasemalla.
- sähköautot ovat huoltovapaampia kuin polttomoottoriautot, mikä laskee hieman ylläpitokustannuksia
- kovilla pakkaskeleillä toimintasäde lyhenee n.25% luvatusta mutta sillä tulee toimeen Turun olosuhteissa. Ajoneuvon väärä lataus- tai ajotapa vaikuttavat akkukapasiteettiin.
- sähköautot lämpenevät talvella todella nopeasti eikä lämmitys aiheuta päästöjä.

Yhteenveto VSSHP:n lausunnosta koskien ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksia

- Laki edistää vähäpäästöisten ajoneuvojen hankintaa sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä kuljetuspalveluiden että omaksi/leasingilla hankittavien ajoneuvojen osalta ja lain vaatimukset ovat Suomen olosuhteissa toteutettavissa
- Erikoiskaluston poissulku on perusteltua, sillä toistaiseksi niiden osalta ei ole riittävän toimintavarmuuden omaavia päästövapaita vaihtoehtoja vielä tarjolla
- Esitetty lakimuutos selkeyttää hyvinvointialueiden hankintavelvoitteita
- Lakia voisi sinänsä soveltaa myös hyvinvointialueiden omistamiin yhtiöihin, mutta lain tämän hetkiset määrittelyt eivät riittävän selvästi kuvaa lain soveltamista ja velvoitetason laskennallista määrittämistä
  - Esim. it-yhtiö 2M-IT Oy: Varhan omistusosuus 43 %, muina omistajina ovat Satakunnan, Pohjanmaan, Etelä-Karjalan, Kymenlaakson, Keski-Suomen, Päijät-Hämeen hyvinvointialueet (kunnat pieniä vähemmistöosakkaita)
  - Ruokapalveluyhtiö Kaarea Oy: Varhan omistusosuus 35%, muina omistajia Varsinais-Suomen alueen kunnat